

85

BUTLLETÍ DEL CLUB D'IMMERSIÓ BIOLÒGICA

2013 - MAIG - JUNY - JULIOL - AGOST

FONDÀRIA

PARLEM AMB EL

> Dr. Rafa Sardà

DERELICTES

> El Vaporet o Vapor del Miracle

VIATGES

> Linosa, SICÍLIA

> Yucatán, MÈXIC

CLUB D'IMMERSIÓ BIOLÒGICA

www.cibsub.cat

cib@cibsub.cat

03 EDITORIAL i AGENDA SUB
Stakeholders.
Trobades.

04 FORMACIÓ
Calendari de cursos i neteges.
XIV Saló de la Immersió.

05 SERVEIS CIB
Piscines, lloguer de material,
normativa col·lectives.
Mercat CIB.

06 VIATGES
Linosa, una illa de... 5 km²
(SICÍLIA).

08 CONEGUEM AL SOCI
Maria Bas López.
David Merchan Andrés.

10 DERELICTES
El Vapor o Vapor del Miracle.

12 VIATGES
Els gegants del Yucatán
(MÈXIC).

14 PARLEM AMB EL...
Dr. Rafa Sardà.

16 SERVEIS CIB
Serveis en botigues i centres d'im-
mersió.

CIB MAIL SETMANAL

Si voleu rebre informació setmanal de les activitats i novetats del Club, feu-nos arribar la vostra adreça de correu electrònic a:

cib@cibsub.cat

També podeu consultar les activitats programades a la nostra web.

Jordi Regàs
Hippocampus guttulatus

T'AGRADARIA PUBLICAR EL TEU ARTICLE EN EL FONDÀRIA?

Anima't i envia'l a:
fondaria@cibsub.cat

Data límit:
01 d'agost 2013

WWW.CIBSUB.CAT

cib@cibsub.cat

Tel.: 93 402 14 34

Horari d'atenció al públic:

Dimercres i divendres de 13.30 a 15.00.

Dimarts i dijous de 18.30 a 21.30.

Divendres de 17.30 a 20.30.

Fondària és el butlletí del Club d'Immersió Biologia de Barcelona (CIB).

Distribució gratuïta.

El CIB no es fa responsable de l'opinió dels articles publicats pels col·laboradors.

EDITA: Club d'Immersió Biologia. Facultat de Biologia. Av. Diagonal, 645. 08028 Barcelona.
Tel.: 933 300 530 Fax: 934 021 434

DIRECCIÓ: Junta Directiva **COORDINACIÓ:** Pepi Cáceres **DISSENY GRÀFIC I MAQUETACIÓ:** Pepi Cáceres
COL·LABORADORS: Jordi Regàs, Manel Gazo, Andreu Llamas, Toni Arcas, Maria Bas, David Merchan, Joan Moriana, Joan Garcia, Silvia Marcos, Jordi Canal-Soler, Rafa Sardà, Clàudia Pich, Yaiza Santana i Irene Regidor.

REALITZACIÓ: Editorial Anthias, S.L. <http://www.editorialanthias.com>

DIPÒSIT LEGAL: B-43937-94

Stakeholders

"With involvement comes understanding; with understanding comes public support and commitment."*
 *Kaza, S. 1988. "Community Involvement in Marine Protected Areas." Oceanus 31:1

Amb un únic mot anglès, breu, curt i fàcil, *stakeholder*, és com s'anomena a cadascuna de les parts interessades en un procés; les entitats, col·lectius i usuaris que poden veure's afectats pel resultat d'aquest procés..., aquells que hi tenen alguna cosa a dir.

En termes generals, comptar amb els *stakeholders* en la presa de decisions ha guanyat protagonisme en els darrers anys, i ha estat exitós en processos de temàtica ambiental. Les administracions (lentament i en alguns casos) han sabut tenir mà esquerra per començar a proposar estratègies conegudes com a *bottom-up* (de baix a dalt) per a millorar la informació de les parts interessades i crear processos participatius previs a la presa de decisions, i sobretot abans d'implementar cap regulació. La participació pública no només permet prendre decisions vinculades directament als valors i interessos comuns, sinó que a més ajuden a resoldre i preveure conflictes entre els usuaris, generen confiança i sovint amplifiquen la difusió de la iniciativa.

La participació millora el compliment de les directrius per part de les parts interessades ja que són més coneixedores, es comprometen més i donen suport a regulacions si han tingut alguna cosa a dir en el procés. Si sentim que un procés és just, n'estem informats i la nostra opinió ha estat incorporada o tinguda en compte, sense cap mena de dubte se'n millorarà l'acompliment. La participació, a més a més, permet que el procés sigui percebut amb major legitimitat, i si es percep com a legítim, cadascuna de les parts interessades senten una forta obligació d'acomplir amb el resultat..., fins i tot si algunes de les regulacions contradiuen els seus propis interessos.

Per tant, en els darrers anys i sobretot en processos d'ordenació territorial d'àmbit terrestre, molts processos han comptat amb un ampli ventall de *stakeholders* que han permès millorar-ne la gestió, la governança i fins i tot la proposta de règims sancionadors.

En el medi marí, aquests processos no han anat igual. Per una banda és cert que la protecció del medi marí ha saltat finalment a la palestra, i ja el tenim a l'aparador més cèntric i bonic, la cosa s'està movent, fa temps, i sobretot des d'Europa, on hi ha compromisos europeus com la Directiva Marc de l'Aigua (2000/60/EC), l'establiment de la Xarxa Natura 2000 (marina) establerta sota la Directiva Hàbitats (92/43/EEC) o la Directiva Marc sobre l'Estratègia Marina Europea (2008/56/EC), totes elles directrius d'obligat compliment i transposició mitjan-

çant lleis nacionals a casa nostra. Aquí hi trobem, entre altres, l'establiment de mesures necessàries per a obtenir o mantenir un Bon Estat Ambiental del medi marí pel 2020, prevenir i reduir la contaminació marina, la protecció de la biodiversitat marina, i crear espais naturals protegits costaners i marins per garantir la supervivència a llarg termini de les espècies i hàbitats marins més valuosos i amenaçats, i on a la llarga s'hi haurà de regular un seguit d'activitats.

Tradicionalment, però, en el medi marí durant l'elaboració de qualsevol reglamentació d'usos, proposta de vedats de pesca, ordenació litoral, etc., els processos participatius (quan han existit) han tingut la majoria de les vegades un únic *stakeholder*, un usuari principal: el sector pesquer. I, quan han deixat, també s'ha identificat com a interlocutor vàlid al sector turístic, que la majoria de les vegades i a l'igual que el pesquer té interessos d'explotació dels recursos marins, ja siguin peixos, apartaments a peu de platja o visites organitzades costaneres o submarines. Però els recursos marins... només es poden explotar? Què passa al mar? Es reconeixen com a *stakeholders* només aquells que en treuen un profit comercial? Qui ha de decidir sobre el que es faci a mar? L'argumentari popular diu que *el mar és de tots*, però no és cert, la legislació deixa clar que el *mar no és de ningú*.

Aquesta editorial no vol ser res més que una reflexió sobre els submarinistes, ja sigui com a col·lectiu (CIB) o com a individus, veïns o usuaris de qualsevol municipi on s'implementin plans de gestió o regulacions sobre zones costaneres, que se'n fan i se'n faran. Cal reclamar la nostra veu com a usuaris, que se'ns escolti i que arribem a acceptar el que es proposi. No se'ns ha de vehicular l'opinió a través dels centres d'immersió. Com a submarinistes o immersiónistes (terrible vocable acceptat per referir-nos als que fan *snorkel*), som usuaris del medi marí, amb una relació no comercial i sense una extracció de recurs, però amb molt a dir a nivell col·lectiu i individual.

Per veure-hi bé sota, saliva a les ulleres i ulls oberts..., però cal pensar que el què, el quan i el com veiem/veurem sota es gestiona i decideix a dalt. Per tant, un cop fora del neoprè, no ens oblidem d'informar-nos (bé i amb rigor) i de mirar i escoltar el que s'està gestant al voltant nostre. La cosa es mou.

MANEL GAZO
Soci 555

AGENDA-SUB ATROBADES

	Data	Lloc	Centre d'immersió	Accés	Nivell
MAIG	25 Dissabte	ROCA ROJA	H2O Diving Center	Vaixell	Normal
JUNY	08 Dissabte	LES CAMBRES	Dive Paradis	Vaixell	Normal
	23 Diumenge	LA XARXA	SubLimits	Vaixell	Normal
JULIOL	06 Dissabte	ULLASTRES	Triton	Vaixell	Normal
	13 Dissabte	ILLA FERRIOLA	Mateua Dive	Vaixell	Normal
	21 Diumenge	CARALL BERNAT	Aquàtica	Vaixell	Normal
AGOST	03 Dissabte	FURIÓ FITÓ	GymSub	Vaixell	Normal
	24 Dissabte	BAIX DE COLS	Mateua Dive	Vaixell	Fàcil

CALENDARI DE CURSOS I NETEGES

OWD - ADV - RESCAT

BIOLOGIA MARINA - FOTOSUB

MAIG - 2013

02	OWD-197 pràctiques a piscina: 7, 14, 15 i 16 de maig pràctiques a mar: 18 i 19 de maig
13	ADVANCED - 1 (del 13 al 19 de maig)
30	OWD-198 pràctiques a piscina: 6, 11, 12, 13 de juny pràctiques a mar: 15 i 16 de juny

JUNY - 2013

01	PRIMERS AUXILIS + PROVEÏDOR D'O ₂
03	BIOLOGIA MARINA - 1 (del 03 al 09 de juny)
10	RESCAT - 1 (del 10 al 16 de juny)

JULIOL - 2013

01	BIOLOGIA MARINA - 2 (de l'1 al 07 de juliol)
08	FOTOSUB - 1 (del 08 al 14 de juliol)

JULIOL - 2013

06 o 07	NETEJA - PORTBOU
15	OWD-199 pràctiques a piscina: 18, 23, 24 i 25 de juliol pràctiques a mar: 27 i 28 de juliol
22	OWD-200 INTENSIU pràctiques a piscina: 24 de juliol pràctiques a mar: 06, 07 i 08 d'agost
22	ADVANCED - 2 (del 22 al 28 de juliol)

SETEMBRE - 2013

02	BIOLOGIA MARINA - 3 (del 02 al 08 de setembre)
08	NETEJA - TAMARIU
26	OWD-201 (del 26 de setembre al 13 d'octubre)

OCTUBRE - 2013

07	ADVANCED - 3 (del 07 al 13 d'octubre)
10	OWD-202 (del 10 al 27 d'octubre)

EL CIB en el XIV SALÓ DE LA IMMERSIÓ

L'organització estima en més de 12.000 els visitants que van passejar-se per la fira de Cornellà durant els dies 8, 9 i 10 de març. Parlar del món de la immersió, descobrir nous materials i equips, tafanejar entre les ofertes dels 70 expositors...

Un any més el CIB va ésser l'únic club present, i el seu estand un dels més visitats, especialment per gent interessada en els cursos de busseig i en la formació en biologia marina, així com en les nostres sortides d'immersió, neteges de platges, etc.

I seguint la tradició, la tarda del dissabte vàrem gaudir d'un pica-pica a l'estand, per preparar una temporada plena de bones immersions.

TEXT: Andreu Llamas

PRIMERS AUXILIS + PROVEÏDOR O₂

2 CURSOS AMB ELS QUE PODRÀS AJUDAR ALS TEUS COMPANYS D'IMMERSIONS, T'AJUDARAN EN EL DIA A DIA I OBLIGATORIS PER A OBTENIR LA TITULACIÓ DE DIVEMASTER

TEMARI

Presentació. Principis d'actuació. Suport Vital Bàsic Shock, síncope i lipotímies. Mort real i mort aparent. Hemorràgies. Cremades. Fractures. Esquinç i luxacions. Ferides. Transport accidentats. Recordatori Física i fisiologia. Aplicació d'Oxigen als accidents disbàrics. Equips d'oxigenació. Pràctiques. Examen.

DISSABTE 1 de juny

Horari i Lloc: De 9 a 20h a la Facultat de Biologia

Preu del curs: Estudiants de Biologia (UB) i socis del CIB: 175€

Altres: 190€

Preus especial grups

Informació i inscripcions: A la secretaria del CIB (Club d'Immersió Biològica) Facultat de Biologia - Av. Diagonal, 645. Telèfon: 93.402.14.34 www.cibsub.cat // cib@cibsub.cat

NORMATIVA COL·LECTIVES

Els socis i les sòcies que portin molt de temps sense bussejar, abans de participar en les col·lectives han de fer un "Taller de posada a punt" si...

1. OWD que no hagin fet el curs al CIB i amb menys de 10 immersions.
2. OWD que no hagin fet el curs al CIB i que faci més d'un any que no fan immersió.
3. OWD que hagin fet el curs al CIB i que faci més de dos anys que no fan immersió.
4. Altres titulacions esportives amb més de 4 anys sense fer immersió.

Els socis o sòcies OWD que han fet el curs al CIB i que fa més d'un any que no fan immersió, els *recomanem* fer un "Taller de posada a punt" abans d'apuntar-se a les col·lectives.

En tot cas, us recordem que cal portar l'equipament que estableix la legislació per assistir a les col·lectives (jaquet, regulador amb octopus o dos reguladors, ganivet, ordinador de busseig o taules de descompressió i rellotge).

Els "Tallers de posada a punt" s'organitzaran a començament de temporada (març) i de la temporada alta (finals de juny / principis de juliol). **El Taller de posada a punt és GRATUÏT** (cada soci o sòcia només s'ha de fer càrrec de portar o llogar el seu material) i consta d'una immersió a piscina o a cala (a poca profunditat) on es realitzaran uns exercicis bàsics (muntatge de l'equip, buidat de màscara, intercanvi de regulador passiu i actiu, recuperació de regulador, flotabilitat, etc.).

Animeu-vos!

LLOGUER DE MATERIAL

El lloguer de material de cap de setmana començarà el divendres al matí i el material haurà de tornar-se el dimarts per la tarda.

Si voleu, podeu trucar per reservar material.

En cas que un soci no reculli el material reservat, haurà de pagar la totalitat de l'import del lloguer.

PISCINES

PISCINES FUM D'ESTAMPA

Si voleu practicar apnees i/o mantenir la forma física, desenvolupant la vostra aquaticitat i seguretat a l'aigua, **consulteu a la secretaria del Club els dies que estarà disponible.**

Piscines Fum d'Estampa de 22 a 23 hores
C/ Rosich, 12 - l'Hospitalet de Llobregat

Metro:

L5 (línia blava) estació Collblanch.

Autobusos:

54, 57, 157, 53N, N3 i N14.

Trambaix:

Ernest Lluch

L'entrada és gratuïta pels socis del CIB.
No oblideu portar barret de bany!!!!

MERCAT DEL SOCI

Es ven **CARREGADOR KOWALSKI**, en molt bon estat, per model Focus 1250 terminals cilíndrics.

Preu: 50 €

Raó: Enric 696 20 65 89

Venc un **VELER** de l'any 1970 en molt bon estat.

Tots els papers en regla.

Preu: 3.500 € (negociables).

Venc **NEOPRÈ DE NOIA Cressi** Lontra.

50 immersions, està en bon estat.

Preu: 80 €.

Anna Carratalà:

acarratala@gmail.com;

acarratala@ub.edu

Venc lot complet de submarinisme per falta d'ús. Està en perfecte estat (8 immersions). Tot per 1200 € (valorat en uns 1456 €). Si estàs interessat en algun article, es pot parlar també.

Contacte: José Soria - 665 695 452

joselesoria@gmail.com o jose.soriac@gmail.com

Linosa, una illa de... 5 km²

TEXT:
Toni Arcas

FOTOGRAFIES:
Jordi Regàs

Linosa (400 habitants, aproximadament) és una illa situada al sud de Sicília, enmig d'un grup d'illes anomenades Illes Pelagies (Lampedusa, Linosa i Lampione).

Curiosament, tot i que aquestes tres illes estan molt properes, Lampedusa es troba sobre la placa africana mentre que Linosa es troba sobre la placa europea. Linosa és una illa volcànica; de fet, es tracta simplement del cim d'un volcà inactiu que no ha entrat en erupció en els darrers dos mil anys. Per tant, ja podem suposar que Linosa i Lampedusa seran illes força diferents dels del punt de vista geològic i paisatgístic. Linosa és negra i Lampedusa és blanca, tal com diuen els sicilians.

Ja només arribar a Linosa i baixar del Ferry, te n'adones que has arribat a un lloc força especial...

De moment..., no hi ha ni port!

L'amarratge del vaixell es fa sobre un parell de roques d'espigó on sota un sol imponent i amb la vista que es perd ja sobre la millor platgeta de l'illa, tens la sensació

d'haver-te perdut al mig del Mediterrani.

Un cop això, conèixer l'illa passa per acostumar-te al seu ritme... lent, tranquil, personal... Cal empatitzar amb tots aquells que lluiten dia a dia pels seus petits negocis. De fet, els turistes seriem, com és normal, una de les principals (però no l'única) font d'ingressos. Amb pràcticament només dos o tres carrers on es concentra tota la moguda de l'illa, cada matí la vèiem arrencar esmorzant al cafè del poble el capuccino amb aquells entrepans que et fas tu mateix in situ dels embotits comprats a la botiga i el pa cruixent del forn..., ràpidament et sents integrat. Tens de tot en un lloc on no hi ha, per exemple, ni una gasolinera (carreguen les piaggio, les motos i els cotxes amb bidons!!).

Els paisatges de Linosa són esplèndids. Excursions sobre els tres volcans (Monte Vulcano, Monte Rosso i Monte Nero) amb vistes sobre el mar espectaculars. Tenen molt ben senyalitzades les excursions i convé fer-les si es vol

Secchitella

*Tre Dita**Archi Naturalli*

gaudir plenament de la natura. La posta de sol des de Monte Nero no té pèrdua.

I podeu pensar, què hi anem a fer a aquesta illa? Doncs molt senzill, penjar-nos de la seva tranquil·litat i sabor mediterrani, fer immersió, gaudir de les excursions i de la temperatura i claredat de les aigües a les hores de platge... que no és poc!

Pel que fa a les immersions, cal destacar un punt fantàstic com és la **Secchitella**. Muntanyes volcàniques que comencen a -5 m i finalitzen a uns -70 m. Aquest punt és reserva i, per tant, és on es pot trobar una quantitat més important de fauna. Però el més interessant pensem que és la combinació entre paisatge, visibilitat i fauna. Habitualment és un punt amb força corrent. De la resta de punts, alguns són força profunds (Secca de Levante, plana a gairebé -40 m) i d'altres presenten curiositats geològiques i paisatgístiques interessants (Tre Dita, Archi Naturalli...).

Vàrem fer immersió amb el Centre Mare Nostrum, amb la Tatiana i el Francesco. Gairebé anàvem sols al vaixell i el tracte va ser prou correcte.

Al cap d'uns dies ja et sens com si fossis de l'illa. Gaudeixes dels seus racons, vas a ritme i t'integres a les xerrades de nit a la terrassa del bar que toqui aquell dia. Tal com dèiem, fantàstic per desconectar.

Per arribar a Linosa, el millor és anar a Palerm o Trapani i volar fins a Lampedusa. Un cop a Lampedusa s'agafa un

ferry ràpid que en una hora et porta a Linosa. També es pot volar a Palerm, agafar un autobús de la companyia SATA fins a Porto Empedocle i prendre finalment un ferri nocturn que l'endemà al matí arriba a Linosa (així és com vàrem anar). Cal triar en funció de les disponibilitats de servei.

A Lampedusa el més interessant és gaudir de les seves fabuloses platges de sorra blanca, gairebé com les del Carib. I d'entre les diferents platges destaquen la de l'Isola dei Conigli i la Cala Pulcino. Això sí, quan ja no hi quedi gent, sobretot a la primera. Són platges espectaculars, amb l'aigua turquesa, la sorra brillant i amb la possibilitat de molt bon snorkelling als seus voltants.

Pel que fa al busseig, Lampedusa només pot competir amb Linosa gràcies a un sol punt de busseig, l'illot de Lampione, una pedra al mig del mar a deu quilòmetres de distància on es pot veure com a atracció principal el tauró gris. El problema, però, és la distància i l'estat del mar. Tan bon punt bufa una mica el vent, els centres de busseig refusen anar a Lampione. Són massa milles a recórrer amb el mar en contra, amb la despesa de combustible que això els suposa, i la "molèstia" per als bussejadors d'una travessa moguda. Nosaltres ho vam intentar, però no va ser possible que ens hi portessin. La crònica d'aquesta immersió quedarà per tant, potser, per a una altra vegada.

Isola dei Conigli

El David entrevista a la Maria

Sòcia 4 001

Maria Bas López

La Maria és biòloga i està fent el màster de Ciències del Mar. És OWD i ja fa 2 anys que va fer el curs. Porta 35 immersions, de les quals, quasi la meitat a l'Antàrtida. La resta a la Costa Brava.

1.- Per què vas decidir entrar en el món de la immersió?

Perquè el mar és un món que sempre m'ha cridat l'atenció, i a més m'hi volia dedicar. Per això vaig entrar a fer Biologia en aquesta Facultat (encara que la meua intenció era fer Ciències del Mar), i quan vaig tenir l'oportunitat de treure'm l'*Open* no m'ho vaig pensar ni dues vegades.

2.- Fa molt que fas immersions?

Doncs la veritat és que no, el pròxim juliol farà dos anys que faig submarinisme.

3.- Com a biòloga, quin destí escolliries?

Doncs la veritat és que ara mateix, que he arribat fa gairebé un parell de mesos de bussejar a l'Antàrtida, escolliria un destí tropical o la barrera de corall d'Austràlia.

4.- Com ha sigut la teua experiència a l'Antàrtida?

L'experiència de la meua vida. Va ser tota una sorpresa anar allà, i la veritat és que m'ho vaig prendre amb molta il·lusió. He anat amb el grup ACTIQUIM del Departament de Biologia Animal d'Invertebrats (UB), i havíem de fer immersions; era el que em feia més por, sobretot pel fred. Però un cop em vaig capbussar, va ser tant impressionant que em vaig deixar portar, i cada dia tenia més ganes de tornar a l'aigua.

5.- Com és la preparació per bussejar en aquestes aigües?

D'una hora!!!! Anàvem amb un sec, i a sota moltes capes: 2 parells de mitjons tèrmics, malles tèrmiques, dues samarretes tèrmiques, un polar, un parell de guants polars, hotties (sobres que porten un material per donar calor), una bona rata, el vestit (amb guants de plàstic incorporats), escarpins rígids, dues caputxes i 16 kg de ploms.

6.- Què trobes de particular sota l'aigua en aquests indrets?

Encara que no ho sembli, moltíssima biodiversitat i en abundància. Quan vaig veure la catifa d'ofiuers, estre-

lles de mar i eriçons que hi havia vaig quedar bocabada. En punts més concrets podíem trobar roques recobertes completament d'esponges i cnidaris, anèmones i un llarg etcètera. La veritat és que peixos no en vam veure gaire, quatre comptats, això sí, molt grans i diferents als que podem trobar per aquí.

7.- Quin tipus d'experiments fèieu?

Hem fet diferents tipus d'experiments relacionats amb l'ecologia química d'invertebrats marins bentònics.

8.- Canviaries alguna cosa del logbook?

En l'època en la que estem, potser el faria electrònic, que es poguessin incorporar fotos de la immersió i que també es sincronitzes amb l'ordinador.

9.- Tens tot el material o el llogues?

M'agradaria tenir tot el material, em falta el regulador i l'ampolla.

10.- Quin ordre vas seguir per adquirir el teu equip?

Primer vaig comprar-me el vestit, la màscara, les aletes, els ploms, la maleta, el jacket i l'ordinador.

11.- Què és el que més t'impresiona del fons marí?

La varietat de fauna i flora que et pots trobar en pocs centímetres quadrats i el silenci.

12.- Fins on vols arribar en el món de la immersió?

Ara mateix tinc l'*Open*, de moment tinc suficient, i fins als 25 metres hi ha molta diversitat! Potser més endavant em trec l'*Advanced*.

13.- T'has trobat en alguna situació complicada?

Depèn del que per tu signifiqui complicada... Però no, no porto gaires immersions...

14. Quin consell li donaries a tothom abans de treure's l'Open?

Primer de tot, els hi diria que provessin l'*snorkel* per veure si realment es mouen bé per l'aigua, per agafar confiança. I que, sobretot, si segueixes les normes no és una activitat esportiva perillosa.

15.- T'ha aportat coses noves el busseig?

Sí, noves amistats, feina experimental de camp i una visió diferent dels oceans.

La Maria entrevista al David

Soci 1899

David Merchan Andrés

David és llicenciat en informàtica. Va començar a fer immersió l'any 1998. És *Advanced* i porta fetes 80 immersions a la costa catalana, Mar Roig, Maldives i Carib.

1.- Com vas entrar en aquest món?

A mi de sempre m'ha agradat el món aquàtic. De petit anava molt a nadar i com el meu pare ja tenia la llicència i m'atreia la idea de fer immersions, vaig aprofitar que una cosina meva estudiava a Facultat de Biologia i em va comentar que existia el club i que feien cursos.

2.- Quina és la sensació que més t'agrada quan fas immersions?

La sensació de ingravidesa. Tinc la sensació d'estar en un altre món.

3.- Quina és la cosa que més t'agrada del món submarí?

El tipus d'éssers vius que hi pots trobar. I com poden sobreviure en un medi totalment diferent al de la superfície.

4.- En quins mars has fet immersió?

Vaig començar al Mediterrani, més concretament a la Costa Brava. Quan vaig tenir una mica d'experiència, vaig decidir que era moment de conèixer món i he voltat pel Mar Roig, Maldives i el Carib.

5.- Una immersió per recordar.

El dia que vaig entrar el Thistlegorm i em van fer una foto a sobre d'una moto de la segona guerra mundial.

6.- On t'agradaria bussejar i que no hi hagis anat?

Els cenotes de Mèxic.

7.- Què opines de la conservació del Mediterrani respecte a altres llocs?

Com acabeu de veure, no conec gaires llocs, però el que veig al Mediterrani és que hi ha força brutícia i molt submarinista rotllo "dominguero", que no tenen molta cura per l'entorn.

8.- Una anècdota bona.

Estava a bord del vaixell a Maldives i ja havíem perdut l'esperança de veure el tauró balena, quan de cop i volta una veu va cridar dient que hi havia un al voltant del vaixell. Vaig agafar les ulleres de natació (no les de submarinisme) i em vaig llençar a l'aigua sense pensar-m'ho.

9.- Una anècdota dolenta.

El dia que em vaig quedar jo sol a prop d'Elphistone i mentre esperava el minut de rigor per llençar el globus es va apropar un *longimanus* a fer-me "companyia"...

10.- Un consell vital.

No perdre mai de vista el teu company de submarinisme.

11.- Com portes el fred de l'hivern?

Doncs no ho sé, perquè mai he fet una immersió a l'hivern. Encara que el dia que he passat més fred va ser a una immersió que vaig fer a la festa de primavera del CIB amb el meu humit...

12.- Una cosa que no pot faltar.

A part del que és obligatori, una llanterna.

13.- Si no fessis submarinisme, veuries el mar de la mateixa manera?

El concepte que tinc del mar és gràcies a les immersions. S'han de viure les sensacions del món submarí per entendre'l.

14.- Pròxim destí.

Encara no ho sé. Però m'agradarien cenotes...

15.- Unes tapes després d'una bona immersió?

Millor un bon tiberi abans que unes tapes, tot i que si l'aigua està freda, em conformo amb un brou ben calent.

UNA SECCIÓ DE:
Joan Moriana

" El Vaporet "

TEXT i FOTOGRAFIES:

Silvia Marcos
Joan Garcia

CARACTERÍSTIQUES

- Nom del propietari: Peter Ricomà
- Eslora: entre 25 i 30 m
- Tipus: Mercant construït en fusta i ferro
- Motor: Volum 90 - 100 HP
- Avarat: dècada de 1950
- Enfonsament: dècada de 1970

LOCALITZACIÓ

41° 06 566 N - 001° 16 042 E

La Punta del Miracle és un dels sortints més destacats de la costa tarragonina. Enfront d'aquest accident geogràfic, és on descansen les restes d'aquest derelict. Prenent com a referència una enfilació entre una casa groga amb finestres verdes que hi ha al costat del Fortí de la Reina (antiga fortificació del S XVIII), amb un dels fanals que hi ha en el Camí de ronda.

El Port Esportiu de Tarragona es troba a uns 15 minuts de navegació del lloc de l'enfonsament. Una altra opció és arribar-hi nedant. Haurem d'estacionar a la Punta del Miracle i baixar per el penya-segat. El trajecte d'uns 300 m, no és massa llarg sempre que les condicions del mar siguin bones.

ENFONSAMENT

Aquest vaixell transportava mercaderies, concretament

aliments (bótes de vi, sal...) entre Tarragona i Mallorca; també va ser utilitzat com a vaixell de pesca en aigües marroquines.

Contràriament al seu renom, aquest no era un vaixell de vapor. Aquesta confusió ve donada per la forma de la part central de les restes, on hi ha un element cilíndric apuntant cap a la superfície, que sembla una xemeneia però que realment es tracta dels conductes de respiració del motor.

L'enfonsament no va ser fortuït. En considerar que aquest vaixell havia arribat a la fi de la seva vida útil, el varen cremar i el deixaren a la deriva.

ESTAT DEL DERELICTE

Degut als temporals que ha anat suportant durant tants anys, el Vaporet està en bastant mal estat. Reposa amb una orientació nord-sud, escorat cap a un dels costats i amb la "falsa xemeneia" apuntant cap a la superfície. Tot i que les parts de fusta han desaparegut quasi totes, es distingeix amb claredat tota la longitud del vaixell, gràcies a les restes metàl·liques que encara en conserven la forma. En la part central (la més sencera) trobem les restes del motor i de la transmissió que el propulsava. Hi ha trossos de ferros escampats sobre la sorra, al voltant del derelict.

IMMERSIÓ

A -15 m de fondària i sobre un fons de sorra trobem el derelict. És una immersió curta, es pot recórrer de proa a popa en varies ocasions. Si la visibilitat és bona, podrem veure la totalitat de l'estructura. La part central és la més interessant, ja que és la més voluminosa i perquè les seves cavitats concentren una gran quantitat de vida.

Entre les restes hi ha una botella d'immersió i una petita placa, un homenatge que els habitants del Serrallo (barri de pescadors de Tarragona, als qui sovint els agrada que els considerin com a un petit poble dins la gran ciutat) varen col·locar en record d'un bus, veí del barri, que va morir farà uns 10 anys. Varen llençar les seves cendres i flors al mar.

BIOLOGIA

És habitual veure núvols de petits espàrids i de castanyoles sobre les restes, els quals ens faciliten localitzar el vaixell. La major riquesa la trobem, però, en les cavitats. No és difícil veure meros (sovint, juvenils) compartint forat amb els sempre esmunyedissos congres. Les diferents espècies de nudibrànquis que habiten sobre el casc són també força interessants. Els molls de fang són habitants habituals en la zona de sorra.

Durant el mes de maig hi ha la possibilitat de trobar en la superfície exemplars de peix lluna. A aquests gegants d'ulls rodonets els agrada visitar aquest vaixell ja que els làbrids que l'habituen fan d'estació de neteja i desparasitació.

Més informació a:

<http://www.youtube.com/user/SubkroBuceo?feature=watch>

Un agraïment a l'Equip de Subkro Tarragona per l'organització de les sortides al *Vaporet*, i també als pescadors del Serrallo per la seva inesgotable generositat a l'hora de facilitar la informació sobre el derelicte."

Fe d'errates: En el darrer derelict publicat en aquesta secció, mencionàvem que el Heinkel 111 va ser construït l'any 1889. Es tracta d'un error tipogràfic. La data correcta és a l'entorn de la dècada de 1930.

ELS GEGANTS DEL YUCATÁN

TEXT I FOTOGRAFIES:
Jordi Canal-Soler
www.jordicanal.com

Des de la moderna Cancún fins a les ruïnes de l'antiga Tulum, la blanca sorra de les platges caribenyes a la península de Yucatán reflecteix la llum del sol tropical amb tanta força que encega la vista. L'aigua turquesa s'estén fins l'horitzó pla i infinit i es fusiona amb el cel etern. La selva, a tocar del mar, és densa i tupida. L'arena de la platja és fina, com la de milions de rellotges de sorra, d'un blanc de neu immaculat.

Playa del Carmen, una població turística a tocar del mar, s'allarga en un parell de quilòmetres d'una platja similar. Hi ha unes quantes botigues per a turistes, agents de seguretat armats amb metralladores vigilen un parell de joieries per als rics que hi vénen a passar les vacances, un grup de mariachis amenitza les vetllades passant de restaurant a restaurant i una multitud de bars inunda amb música i llum les nits caloroses. I també hi ha un parell de centres de busseig que ofereixen immersions pels voltants. En vam visitar un d'ells.

–No cal que agafeu escafandra –ens va dir en Julio, un dels monitors del centre–. En realitat la millor immersió de la zona es pot fer simplement amb tub i ulleres.

Ens el vam mirar amb suspicàcia, esperant que tard o d'hora ens entabanés o, com diuen a Mèxic, ens donés "atole con el dedo".

–De debò, de debò! Aquí teniu el que es pot veure –i ens va assenyalar un pòster que penjava d'una de les parets del centre. S'hi veia un enorme tauró balena mig de costat, amb la pell clapejada i la immensa boca oberta de bat a bat. Una noia amb bikini, aletes, tub i màscara nedava al seu costat, com en una espècie de recreació d'un King Kong en format marí. Tenia pinta de ser un muntatge fotogràfic.

–Quina és la probabilitat de veure'n? –vam preguntar.

–Durant aquesta època de l'any, quasi del 100%. Ahir mateix el grup que hi va anar en va veure una vintena.

Els números no em quadraven. Una vintena? Que els

taurons balena no són animals solitaris?

–Sí, sí –va dir en Julio– a la resta de mars sí. Però aquí, al Carib, davant d'*Isla Mujeres*, és l'únic lloc del món on es reuneixen. Hi vénen centenars de balenes a alimentar-s'hi.

Ho havíem de veure...

L'endemà al matí una furgoneta ens va venir a buscar a l'hotel. Vam recollir uns quants turistes més pel camí i vam posar rumb al nord tan ràpidament que a les vuit ja érem al port de Cancún per a les barques que van cap a *Isla Mujeres*. En realitat era una simple passarel·la de fusta que sortia de la sorra blanca i conduïa fins a una dotzena de llanxes amarrades unes al costat de les altres. Esperant que ens assignessin la llanxa hi esperàvem una cinquantena de persones. Grup a grup, ens van anar dirigint cap a les barques. A nosaltres ens va tocar compartir amb dues parelles més *La Nena*, una llanxa de vuit metres d'eslora i dos potents motors fora borda. El capità era en Berto, un iucateca rabassut i torrat pel sol que somreia sota un llarg bigoti. Ens acompanyava també en César, un guia igual de cepat que nedaria amb nosaltres.

Vam ser dels últims que vam sortir del moll, seguint l'estela de les altres llanxes que ens havien precedit.

–Estem connectats amb ràdio –ens va dir en Berto– de manera que quan una barca fa el primer avistament ens ho comunica i hi fem cap. Cada matí els peixos dama [el nom local] són en un lloc diferent, així que ens estalvia temps i combustible...

I combustible en devien gastar. Vam trigar més d'una hora per a recórrer les prop de divuit milles que ens separaven de la zona d'afluència de taurons balena, després de rodejar l'estreta *Isla Mujeres* i les seves monumentals construccions hoteleres arran de platja. L'horitzó del Carib s'anà perfilant solitari a la proa i darrere nostre la terra desapareixia. Al final vam quedar envoltats del blau del mar i d'un cel pur. Les úniques notes discordants del paisatge les donaven els pocs núvols que flotaven al buit i l'estela d'escuma que seguïem.

Vam veure les altres llanxes a la distància, juntes formant un cercle. Fins que no ens hi vam posar al costat no vam veure als taurons balena. Primer vam descobrir una aleta, curta i fosca, retallada clarament contra l'aigua. Era una dorsal. Darrera, una de més punxeguda: la caudal. Uns metres més enllà una altra. I una altra. I més encara per tot arreu.

Eren desenes de taurons balena, que nedaven tranquil·lament entre les llanxes aturades. Aquí i allà es movien en un caos aparentment controlat.

–Ja hem arribat! –va dir en Berto, orgullós–. Què us deia?

Les vàiem i no ens ho podíem creure. Amb les seves boques obertes filtraven la superfície del mar com si fossin grans camions aspiradora i passaven pel costat de la nostra llanxa sense fer-nos cas. Érem entre gegants, i ens sentíem minúsculs.

En César es va calçar les aletes, es va fixar les ulleres i, abans de posar-se el tub a la boca, va preguntar:

–Molt bé! Cap a l'aigua! Qui serà la primera parella?

Havíem de submergir-nos per parelles, acompanyats sempre del guia. Jo i l'Ale, la meva dona, ens vam fer voluntaris per la primera immersió. Vam saltar a l'aigua quan un tauró s'apropava. Plaf! Bombolles. Aigua d'un blau profund al fons. Vaig alçar la vista i vaig veure, a menys de dos metres de distància, l'enorme boca del tauró balena. Vaig fer-me enrere instintivament. Va passar pel nostre costat sense immutar-se, movent la cua lentament però amb força prodigiosa. Ens vam haver d'apartar per a que no ens donés un cop.

El vam intentar seguir, però tot i que dúiem aletes als peus, va deixar-nos enrere amb pocs minuts. Temps per a pujar a la barca, descansar, i deixar saltar a una altra parella. Mentrestant, vàiem els taurons pentinant l'àrea amb la boca oberta i avançant per l'aigua com enormes submarins.

–Cada any, entre tres-cents i quatre-cents peixos dama vénen aquí des de mitjans de maig fins a mitjans de setembre per a trobar menjar –ens va dir en Berto mentre les observàvem–. Tot el que agafen són ous de peix. No és increïble? Una boca tan gran i l'únic que mengen són ous de peix!

Increïble i fascinant a la vegada. Els leviatans del mar agrupats en un banquet a tocar de superfície. Vam fer un total de tres immersions per parella i vam quedar saturats de la bellesa dels animals. Sabíem que érem uns privilegiats.

Vam tornar cap a terra després d'una hora, just quan alguns passatgers ja començaven a caure marejats pel balanceig de les onades. Vam deixar enrere als taurons balena: seguien menjant, en una cursa voraç per alimentar-se. Al cap de poc temps començarien la seva migració i marxarien a mars llunyanes on viurien solitaris durant la resta de l'any.

L'any vinent tornarien a venir i tornarien a omplir amb la seva presència aquest mar aparentment buit. Tornarien a sorprendre als bussejadors suspicços i segur que els deixarien amb la mateixa sensació amb la que nosaltres marxàvem: aquella sensació que ens deia que, tard o d'hora, nosaltres també hi haurem de tornar.

AVUI PARLEM AMB...

el Dr. Rafa Sardà

Aquest trimestre buscàvem investigadors amb una especialització diferenciada de la purament biològica, volíem mostrar altres maneres d'investigació marina i el nostre entrevistat encaixava amb aquest perfil, però és que, a més a més, fou un dels fundadors del CIB!!!

Primer logo del CIB (1983).

Ens podries explicar una mica com sorgí la idea d'aquest club? A què us dedicàveu aleshores?

Estava fent la tesi doctoral en Invertebrats. Fèiem immersió per buscar organismes i estudiar les seves formes de vida. Vam creure oportú que hi hagués un club a la facultat, ja que detectàvem molta gent interessada en això i ens vam animar a anar al notari i constituir el club.

Primerament vas fer la llicenciatura de Biologia, vas seguir la branca d'ecologia i el teu doctorat estava dins del camp de la zoologia marina. Vas estar treballant molts anys amb poliquets, però vas fer el màster d'administració d'empreses. I ara la teva recerca està enfocada en la gestió del litoral. Què et va fer canviar tant radicalment de tipus d'investigació al que dedicar-te?

De la sistemàtica de cucs (encara treballa amb ells, però de forma molt més relaxada que amb altres coses), vaig passar a temes d'ecologia de fons tous, hàbitats on les funcions d'aquells organismes eren més importants. Immediatament vam començar a estudiar els impactes humans sobre aquestes comunitats. Aleshores em vaig adonar que només estudiant impactes la meua contribució era molt petita (l'experiència internacional em va obrir els ulls), i em vaig interessar molt més per com es podien evitar o minimitzar aquests impactes, com alleujar les pressions i sostenibilitzar els usos humans sobre el medi natural.

Actualment participes en projectes de "Gestió de Costes i Oceans". Ens pots explicar una mica de què tracten aquests projectes? Quins són els principals objectius, quin tipus de feina fas tu dins d'aquests projectes, etc.?

Hi ha un abisme entre els principis que mouen les regulacions en els tractats internacionals i directives europees i la pràctica quotidiana del dia a dia pels gestors públics

del nostre país. Intentem reduir aquesta distància. En els projectes en què participo actualment, busquem introduir els principis de la gestió ecosistèmica en la pràctica i implementar la filosofia que es mou darrere de les noves estratègies mediambientals de la Comunitat Europea.

Des d'aquesta posició d'expert en la gestió del litoral, ens podries donar el teu punt de vista sobre l'actual estat del medi marí a nivell global?

Malament, i va a pitjor. Sempre hi ha altres temes prioritaris en l'agenda política i no ens adonem que, cada dia que passa, estem més a prop de creuar uns límits funcionals que un cop creuats ens poden deixar en una situació molt fràgil com espècie. En l'anomenat món desenvolupat, no fem esforços significatius per reduir els nostres impactes, i tampoc som capaços d'ajudar els països emergents o en desenvolupament a evitar que copiïn les nostres antigues formes de fer les coses en el seu actual camí de millora del benestar.

A nivell local, volíem preguntar-te sobre dues notícies recents al nostre territori. Una és sobre la reforma de la Llei de Costes que s'està tramitant. Creus que aquesta reforma empitjorarà o millorarà la protecció actual de les nostres costes?

Gairebé amb tota seguretat l'empitjorarà. Aquesta reforma es fa a deshora i malament. A deshora. És cert que es necessita una revisió o una nova llei; la manca de prioritat política per complir la Llei del 88, ens ha portat a un caos espantós de conflictes, plets i litigis que s'ha de solucionar, i a més les noves directives fan necessari actualitzar la Llei, encara que en un sentit bastant contrari al de la reforma plantejada. A més hi ha una proposta de Directiva a Brussel·les sobre planificació marina i gestió de costes i això obligarà a una altra reforma substancial en dos o tres anys d'aquesta reformada Llei. Malament, encara que es comenta que la llei no menyscaba la protecció de la costa, de fet sí que ho fa, en permetre determinades activitats molt més a prop de la línia de mar. La experiència del nostre país

FOTO: Andreu Llamas

Spirographis spallanzanii

(un experiència nefasta en termes de gestió de costes) ens fa pensar que això només afavorirà una altra vegada un desenvolupament econòmic pur i dur i un menor respecte per la funcionalitat dels sistemes costaners naturals.

L'altre tema és el de les prospeccions d'hidrocarburs a la costa catalana, valenciana i balear, què n'opines? És una solució energètica viable ambientalment i econòmicament?

No és el camí. S'hauria d'apostar decididament per la transició energètica a fonts renovables i eficiència energètica. No es fa, els interessos i "lobbies" de les principals empreses del sector sempre intenten paraitzar els processos introduint la por en la societat al desproveïment energètic, la inseguretat dels preus controlats i la manca de confiança en aquestes noves fonts energètiques.

Com a científic, et sents escoltat pels polítics que acaben fent les lleis de gestió litoral? Ets consultat com a expert quan es duen a terme reformes com la Llei de Costes, o actuacions que afectin al litoral com les obres, ports esportius...?

No, no em sento escoltat. Moltes vegades em fa l'efecte que determinades persones no volen sentir el que has de dir i molt menys tenir-lo per escrit. Les consultes es redueixen a aquelles que estan marcades com a obligatòries en els processos d'informació i consulta pública de determinades regulacions. L'administració sol treballar directament amb determinades agències, però el diàleg està sempre molt controlat.

Què es podria fer des del teu punt de vista per millorar l'estat actual dels oceans, mars i costes?

Simplement, amb complir les lleis ja seria un gran pas. Si tenim problemes amb la Llei de Costes és perquè no l'hem fet complir des que es va crear. La regulació Europea és clara però no es compleix, no s'interpreta bé, no es desenvolupen adequadament les seves visions i no s'exigeixen responsabilitats per incompliments greus. Un segon pas seria introduir mecanismes més efectius de zonació i planificació en les costes i mars. La costa és molt heterogènia i no tots els trams costaners haurien de ser gestionats de la mateixa manera. El mar és molt ampli i planificant adequadament els seus usos hauria de ser suficient per satisfer la major part de les demandes.

Com a bussejadors, què podem fer per tal de mirar de conservar el nostre litoral i ajudar a aquesta causa?

Educar, educar i educar per crear un estat d'opinió en la societat que no afavoreixi transformacions i processos de desenvolupament inacceptables.

Moltes gràcies!

AUTORES:

Clàudia Pich, Yaiza Santana i Irene Regidor

			Càrregues d'aire	Descompte en material	Preu sortida (vaixell + botella)	
A BARCELONA	NAUITRACCIÓ Llull, 200 - 08005 Barcelona Tel: 93 309 75 74 / 93 309 11 54		Gratuïtes	10%	** (aire o nítrox)	
	BADAL SUB Badal, 133-135 - 08028 Barcelona Tel: 93 422 18 29 Fax: 93 422 18 16		Gratuïtes	20% ***		
AL VALLÈS	MASBUCEO www.masbuceo.com Virgen de Montserrat, 71 - 08291 Ripollet Tel: 93 594 46 77		Gratuïtes			
A LA COSTA	BLAUMAR Port Mataró Mòdul B2 - 08301 Mataró Tel: 93 790 45 22 / 639 119 093				21 € * 3 h gratuïtes d'aparcament	
	ROVISUB Garbí, 264 - 08397 Pineda de Mar Tel i Fax: 93 762 50 53		50% descompte			
	ANDREA'S DIVING www.andreas-diving.com Av. Raimon de Penyafort, 11 - 17320 Tossa Tel: 972 34 20 26		4 €	10% (lloguer)		
	SUBLIMITS DIVING CENTER S'AGARÓ Av. Platja d'Aro, 242 17248 S'Agaró - Platja d'Aro Tel: 972 323 787 / 650 70 70 47			10%	22 € 18 € *	
	NAUTILUS Ctra. Club Nàutic, s/n - 17230 Palamós Tel: 972 31 62 49		50% descompte			
	H2O DIVING CENTER Port Marina Palamós - 17230 Palamós Tel: 671 632 555		5 €	20%	19 € * (horari tarda) Suplement horari matí 2€ 2,5 h gratuïtes d'aparcament	
	TRITON DIVING CENTER Plaça dels Pins, 3 - 17211 Llafranc Tel: 972 30 24 26 / 972 30 30 20		3,25 €	20%	23 €	
	GYM SUB - AIGUABLAVA Ctra. De Begur a Aiguablava km. 3,6 17255 Begur Tel: 607 59 93 36		50% descompte (aire) Nítrox a 7 €	15%	19 € * (horari tarda) Suplement horari matí 2€ Suplement Nítrox 2€	
	AQUÀTICA Camping Rifort, Ap. Correus 52 Ctra. de Torroella, s/n - 17258 L'Estartit Tel: 972 750 656 / 654 03 98 72				Illes Medes **** 24 € 27 € (juliol i agost)	
	MATEUA DIVE C/ Punta Montgó, 57 - 17130 L'Escala Tel: 972 773 556		2 € (botella 12 l) 2,5 € (botella 15 l)		24 € 18 € *	
	DIVE PARADÍS C/ Port de la Clota s/n - 17130 L'Escala Tel: 972 77 31 87 / 608 434 730		50% descompte		23 € (temporada alta: 24/06 - 11/09) 21 € (temporada baixa: la resta) 18 € (diumenges tarda de temporada baixa i a prop)	
	TARRACO DIVING CENTER www.divingcentertarraco.com		5 €	sí (10% de descompte en el contrast de botelles)	18 € * (vaixell) 16 € * (platja)	
	A CANÀRIES	SA CALETA TENERIFE - Tel: 606 66 17 54 C/ Finlàndia. Edificio Atlántico local c 38650 Los Cristianos - Tenerife			15 € (lloguer d'equip complet per dia)	20 €

NOTES

- El soci podran fer una càrrega al dia per carnet de soci. Si un soci es presenta amb el carnet d'un altre soci, podrà carregar l'ampolla d'aquest, però en cap cas es permetrà recollir més de dues ampolles per soci.
- Les botigues o centres d'immersió demanaran la presentació del carnet de soci del CIB per aplicar els descomptes.

* Immersió a preu reduït (Low cost).

** Preu especial socis CIB. A més a més, 10% de descompte en el contrast i inspecció visual de botelles.

*** 20% de descompte en el servei de contrast, inspecció visual de botelles i en la revisió de l'equip pesat.

**** Les immersions a les Illes Medes tenen un suplement de 4,5 €.

Per gaudir dels descomptes d'immersions low cost, heu de comprar els tiquets al CIB.